

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Politični, katol. tis-
kovnega društva do-
mljajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldna.

Štev. 6.

V Mariboru, dne 6. februarja 1902.

Tečaj XXXVI.

Kmetje in celjska gimnazija.

Iz Savinjske doline.

Kakor slišimo, trudi se halbenrajnski grof Stürgkh s celjskim Pomarjem in mariborskim Wolfhartom na vse kiplje, da bi se spodnjestajerskim Slovincem odvzela celjska slovenska spodnja gimnazija. Mi slovenski kmetje temu slovesno in odločno ugovarjamo. In če bi naši slovenski kmetjski poslanci v tej stvari le za pičico odnehali ali pokazali svojo slabost, potem jim že danes izrekamo popolno nezaupanje ter zahtevamo, da položijo svoje mandate nazaj v naše roke. Da se nam ohranijo celjski spodnji gimnazijski razredi, tega ne zahteva samo slovenska narodna čast, ampak tudi naše kmetske koristi.

Gimnazije niso samo za gospodske otroke, ampak tudi za naše kmetske sinove, katere hočemo spraviti k boljšemu kruhu, kakor je nam odločen. Saj tudi več kakor gospodje plačujemo za gimnazije mi kmetje. In za naše kmetske otroke so potrebni slovenski gimnazijski razredi. Prej smo morali svoje sinove pošiljati po eno ali dve leti v nemško ljudske šole, da so se nemščine naučili in še le potem smo jih lahko stlačili v kako nemško gimnazijo. Mi smo torej morali za svoje študente eno ali dve leti več plačevati kakor, recimo, nemški kmetje. To je bilo krivično, kajti za nemškim kmetom ni naš prostor. Sedaj ko smo dobili slovenske razrede, šlo je lažje, ker so naši sinovi lahko kar vstopili v gimnazijo. Nam so se torej stroški za eno ali dve leti zmanjšali s slovensko gimnazijo.

Zdaj pa nam hočejo zopet vzeti slovensko gimnazijo v Celju. Da se vtikajo v take reči nepozvane osebe, kakor so modrokrvni grof Stürgkh, dunajski profesor Pomar in nemški advokat Wolfhart, to je skrajna drznost. O naših slovenskih rečeh imamo govoriti mi slovenski volilci in naši poslanci. Mi kmetje pa hočemo in zahtevamo, da ostane slovenska gimnazija v Celju.

Če se nam vzame slovenska gimnazija v Celju, potem smo prisiljeni, svoje sinove pošiljati ali v nemško gimnazijo v Celju ali pa v slovensko gimnazijo v Maribor. Če jih pošiljamo v nemško gimnazijo, izgubijo s tem naši dečki zopet eno ali dve leti, mi pa si pridobimo za te dve leti novih stroškov. Če jih pa pošiljamo v Maribor, potem se nam neizmerno zvišajo stroški za naše sinove, mnogim kmetom bo celo nemogoče, dati svoje dečke v gimnazijo. Za našo Savinjsko dolino, za celi okraj celjskega in brežiškega glavarstva nam je Maribor preveč oddaljen in prestalo znan. V Celje pridemo že večkrat po opravkih in lahko takrat, rekel bi mimogrede, pogledamo za svojimi sinovi. V Celju imamo tudi mnogi sorodnike in znance, katerim lahko izročamo svoje otroke. Kar pa je posebno velike važnosti, v Celje lahko mnogi kmetje dovažajo živež, s katerim plačujejo hrano in stanovanje, česar bi v Maribor ne mogli, ker je predaleč.

Vsakdo mora torej videti, da zahtevamo res kmetske koristi, da slovenska gimnazija v Celju ostane. Za to pa se tudi na-

dejamo, da bodo za njihov nadaljni obstanek storili naši poslanci vse, kar se le da. Bati se jim ni treba ničesar, kajti mi kmetje, njih volilci, stojimo za njimi.

V pomoč vinogradnikom.

V zadnji številki »Slov. Gospodarja« smo omenili, da utegne po trtni uši poškodovanim vinogradnikom na veliko korist biti postava, katero je po predlogu državnega poslanca Žičkarja sklenil državni zbor, namreč, da bo smela država tudi več brezobrestnih posojil dajati za prenovitev opustošenih vinogradov, kakor posamezne dežele. Po dozdašnjih postavi iz l. 1892 je smela država dati le samo toliko, kolikor je dala v ta namen dežela. To je vzrok, da se je toliko prošelj za brezobrestna posojila moralo odbijati vsako leto, ker je primanjkovalo denarjev.

As tem se ni vse doseženo, če se vinogradi prenovijo. Po nekaterih krajih so letos pridelali obilo vina: toda prodati ga ne morejo. Dveh postav nam bo še treba, da našim vinogradnikom zasijejo zopet boljši dnevi: postave zoper ponarejanje vina in odprave nesrečne vinske klavzule nasproti Italiji. Če naši domači vinogradniki še toliko vina pridelajo, pa se bo smelo vino ponarejati in pačiti, tuje vino slabe vrste prodajati pod imenom naših dobrih domačih vin; bo vinogradnikom še malo pomagano. In če se bo smelo lasko vino brez carine ali pa po tako nizki carini, kakor dozda, v Avstrijo uvaževati,

Listek.

Sirotek Dominik.

(Iz francoskega prestaval Al. Č.)

To vam je žalostna zgodba, o ubogem Dominiku. Mati mu je bila ciganka, v službi pri majhnem glumačnem društvu, ki si je potovaje od vasi do vasi s svojo »umetnostjo« služilo boren kruh. Dokler je še bila mlada, lepa, se je še živelo; pa prišla je bolezen, nalezla se je bila osepnica in morala je v bolnico. Ozdravela je sicer, a njena lepota je zginila, grde osepnice so ji bile hudo zrovale njen lep obrazek; voditelj ove družbe jo je zategadelj nevmiljeno zapodil iz službe. Kaj pa sedaj? Dela ni bila vajena, morala je torej s svojim sinkom beračiti od hiše do hiše, tu za košček kruha, tam za prenočišče v kakem hlevu. Vesela sta bila revčeka, če sta našla usmiljenih ljudi, če so jih pa kje odirali od hiše, sta tudi morala pretrpeti. Tako nekaj časa. Pa prišlo je še hujše gorje. Ubogi Dominik je zgubil svojo mater. Smrt mu jo je ugrabila. To pa je bilo tako-le:

Mara, tako je bilo materi ime, in Dominik korakata po daljni planjavi ob morskem bregu, proti sosedni vasi. Od ranega jutra že pada gosti sneg. Mara je že dalj časa bolehal, hud kašelj jo je mučil. Mračilo

se je že, ko sta nastopila pot. Večkrat je opešala in morala sestiti ob poti, da se malo oddahne. Željno so se ozirale nje solzne oči okrog, a zaman, nikjer ni videti hiše, da bi mogla poprositi za prenočišče, le daljna planota, a na eni strani od severnih vetrov razburkano morje, kojega peneči valovi se zaganjajo ob skalnato obrežje. Noč se je storila.

Kako hudo je Mari pri srcu v tej samoti! Moči jo vedno bolj zapuščajo, rada bi se zopet odpočila, pa ne upa se, boječ se, da bi ne mogla več vstati, da bi bil to zadnji počitek.

Burja razsaja, veter tuli, zdi se ji, da ji poje mrtvaško pesem. Kar se začuje glas zvona!

Le zvoni mi tako glasan,
In milo poj čez tujo plan;
Da si srce mi trga jad
Zvonenje tvoje slušam rad.

Radostno vsklikne Mara: »Blizo vasi sva Dominik, kmalo se odpočijeva!« Vesel hiti Dominik nekaj korakov naprej in zakliče: »Res je mati, hiše se že vidijo, le hitro, hitro, gotovo najdeva usmiljenih ljudi, ki naju sprejmejo pod streho, saj v tem groznem vremenu naju vendar ne morejo odpoditi od hiše.« »Bog te vslíši«, vzdahne mati s slabotnim glasom, in upiraje se na svojega

sinka stopa kolikor mogoče naglo naprej. Vsa vpehana dospeta v vas, a vse hiše so prazne in duri zaklenjene. Bila je božična noč in ljudje so šli v cerkev, počastit Božjega Deteta v jaslicah. Mare se loti obupnost. »Dalje ne morem«, vzdahne žalostno, »tu počakajva, saj služba Božja bo kmalu minula.«

Moči ji opešajo, zgrudi se v sneg, objame še svojega sinka, ga poljubi na čelo. »Bog te obvari Dominik«, bile so zadnje besede iz maternih ust. Ubogi Dominik, očeta ni poznal, ljubo mater je zgubil, ostal je sirotek sam na svetu.

„Le za mamó srce bije
Mamó išče le okó,
Mami le ljubezen klije
Mamó usta kličejo.“

* * *

Kodeljevi se usmiliubo bogega Dominika, pa ga vzamejo pod streho, saj jim je bilo ravno treba ovčjega pastirja. Revček se je nekoliko potolažil; oče Gregor so mu bili naklonjeni in prijazni, in gospodinja je tudi ravnala lepo z njim.

Le domači sin Ivan, ta ga ni maral, od dne do dne ga je bolj sovražil ter mu nagajal, kjer je le bilo mogoče. Nekega dne se prikrađe na pašnik, zgrabi skrivaj najlepšo ovco, jo vleče siloma do morsklega obrežja

ne bo obilni pridelek domačega vina našim rojakom pomagal mnogo.

Zato je jako veselo, kar je »Sl. Gosp.« pred nekaj meseci naznanil, da je poslanec Žičkar predložil državni zbornici nasvet, naj se sklone postava zoper vsakoršno pačenje vina. Vsi naši slovenski poslanci pa so že opetovano predlagali nasvete in nekateri celo govorili v zbornici proti temu, da bi se še dalje smelo laško vino proti tako nizki carini uvaževati v Avstrijo, kakor se je to godilo do zdaj. Naš poslanec Robič je ob priliki, ko se je državna zbornica posvetovala o uvažanju laškega vina v Avstrijo, govoril v zbornici proti obnovljenju tozadevne pogodbe z Italijo. V tolažbo našim vinogradnikom bodi povedano, da je zbornica poslancev soglasno sklenila, da mora naša vlada zopet vpeljati prejšnjo visoko carino proti laškim vinom. Naši poslanci so in bojo gotovo tudi v prihodnje storili vse, kar je treba, da si zopet opomorejo naši vinogradniki.

Državni zbor.

Dunaj, dne 4. febr.

Dne 4. februarja se je sešel zopet državni zbor. Na dnevnem redu je stalo 1. posvetovanje o dovolitvi vojaških novincev za l. 1902, 2. o bosenskih železnicah, 3. o naslovu »inženjerjev«. A do dnevnega reda nismo prišli. Bral se je brezbroj došlih predlogov in peticij; potem se je pa obravnavalo o nujnem predlogu čeških poslancev in socijalnih demokratov o veliki nesreči, ki se je v Mostih v premogokopu na Češkem pripetila, kjer je našlo smrt 46 delavcev-rudokopov. V torek zvečer se vrši seja proračunskega odseka, v kateri pride na vrsto celjska gimnazija. Radi vedenja pri tej velevažni točki so imeli 4. t. m. zastopniki vseh jugoslovanskih strank skupen sestanek, v katerem se je soglasno pooblastil ud proračunskega odseka gospod Robič, da naj izjavi, da vsi Jugoslovani najodločneje odklanjamo namero, da se odstranijo celjski spodnji gimnazijski razredi. V tem smo zastopniki vseh jugoslovanskih strank edini. — Nesramna in lažnjiva je pisava celjske »Vahte« in drugih nemških listov, češ: klerikalni štajerski Slovenci se strinjajo z nameravano odpravo spodnjih slovensko-nemških gimnazijskih razredov. Na sestanku slovenskih državnih in deželnih poslancev v Celju, dne 19. januarja, je ravno »klerikalni« zastopnik najodločneje protestiral zoper ta novi vda-

rec, ki ga hočejo nemške stranke vsekati spodnještajerskim Slovincem.

Politični ogled.

Državni zbor je začel dne 4. febr. zopet delovati. Na dnevnem redu so nekateri nujni predlogi. Najprej se je začelo posvetovati o nujnem predlogu Mladočehov zaradi nesreč v rudokopih v Mostih na Češkem. Kmetski poslanci hočejo vložiti nujni predlog zaradi odprave žitne kupčije na borzi. Vlada se trudi, da bi kmetske poslance pregovorila.

Celjska slovenska gimnazija se zopet imenuje te dni po celi Avstriji. V proračunskem odseku delajo nemški poslanci, posebno grof Stürgkh, z vso močjo na to, da se sklone, naj se celjska slovenska gimnazija opusti, v Mariboru pa se naj slovenski nižji razredi ocepijo od cele gimnazije in naj se ustanovi samostalna slovenska nižja gimnazija. Taka samostalna spodnja gimnazija bi ne mogla dolgo obstati v Mariboru, ker bi jo nemštvo gotovo prej ali slej zadušilo. Slovenska poslanca v proračunskem odseku, gg. Robič in Povše, se neustrašeno upirata zviti nemški nakani ter grozita z obstrukcijo, če se bo tako nepravilno postopalo proti slovenskim zahtevam. Vsi Slovenci odobravajo njuno zadržanje ter želijo, da bi ne popustila.

Vsenemški kričač Wolf, ki je vsled prelomljenja zakona moral odložiti državno in deželnozborski mandat, je izvoljen zopet tudi za deželnega poslanca na Češkem. V torek je prišel Wolf prvokrat v državni zbor ter storil obljubo v roke predsednika. Velika tihota je nastala v dvorani. Potem si je poiskal prostor poleg liberalca Grössla. Najprej je hotel sedeti med dr. Demelom in Kleinom, a Klein se ga je branil.

Predsednik francoske ljudovlade namerava še letos obiskati ruskega carja v Petrogradu.

Kmetsko gibanje na Italijanskem. Pred kratkim je bil v Milanu velik shod katoliško mislečih delavcev in kmetov. Navzočih je bilo blizu 4500 zborovalcev. Govorilo se je o združevanju, o organizaciji. Zahtevala se je splošna kmetska zveza za Italijo, delavska samopomoč, preskrbovanje za starost in onemoglost, zavarovanje itd. Tudi na Italijanskem čuti kmet potrebo, da s svojimi sotrpini skupno nastopa.

Naš prestolonaslednik na Rusko. Vse sovražnike Slovanov bode hudo v oči,

da odpotuje naš prestolonaslednik Fran Ferdinand te dni na Rusko. Dobro vedó, da to potovanje ne bo ostalo brez sledu za našo avstrijsko politiko, ker bo se ovila nova prijateljska vez okoli Rusije in Avstrije. Nemški listi so strašili že te dni z novicami o morilnem napadu na ruskega carja, a novica je bila lažnjiva. Vemo, kam pes tace moli. —

Vojna v Južni Afriki. Nizozemska vlada je začela pri Angležih posredovati, naj sklonejo mir z Buri. Angleži nečejo nič slišati o miru. Med tem pa vedo nizozemski listi poročati o raznih angleških porazih v drugi polovici minulega leta, ki so jih angleški listi razglasili kot angleške zmage ali pa jih sploh zamolčali. Mej drugimi je Botha porazil Angleže pri reki Wilge sedaj že drugič in potem pri Bronkhorstspruitu. Bitka dne 19. dec. l. l. je bila za angleške oddelke tako usodna, da jo sami nazivajo »disaster« — velika nesreča. V bitki med Brugspruitom in Middelburgom je padel tudi neki angleški general, čegar imena pa še ne povedo. Blizu Standertona se je vršil vroč boj mej Angleži in Botho. V tem boju so ujeli Buri Andreja Cronje, ki poveljuje 300 izdajicam v službi Angležev. Na potu iz tega kraja v Bethel je Botha zajel angleški train v vrednosti najmanj 20.000 funtov. Tudi Dewet izbornu deluje. O boju pri Betlehemu je Kitchener sporočil, da so se povrnili le štirje možje neranjeni z bojišča. V tem boju je Dewet s svojimi oddelki porazil armado 1500 mož. Istotako so njegovi bojovníki porazili Angleže pri Kronstadtu, v boju pri Frankfortu in pri zajetju Harrysmitha pa je bilo ubitih in ranjenih 400 Angležev. Konečno sta še Kemp in Delarey dosegla mnogo vspehov, ker sta mej drugim prisilila Babingtona, da se je udal s celim svojim štabom, in zajela velike črede živine.

Dopisi.

Iz Oslušovec pri Sv. Lenartu. (Na delo narodno!) Dragi gospod urednik! Kakor se mi zdi, še dozdej niste slišali nič iz naše vasi. Tam blizu Velike Nedelje je naša vas, v kateri se še trdo spi, strašno trdno narodno spanje, čeravno leži v lepi ravnini blizu velike ceste. Mladeniči še ne vedo prav, kaj je narod, ne da bi se zavedali svojih narodnih dolžnosti. Dekleta, no o teh ne morem mnogo govoriti, samo reči moram, da se mi zdi, da se bodo ženske vzbudile iz narodnega spanja. Časniki, od teh prihaja

ter jo sune v vodo. Uboga živalica se je nekaj trenutkov borila z valovi, dva, trikrat se prikaže na površju, potem pa zgine v globčino. Zlobni Ivan se vrne ves zadovoljen domu, misli si, zdaj se mi bo vendar enkrat posrečilo, da odpravim tega berača od hiše. To je hotel doseči na vsak način. Črna zavist mu ni dala mira.

Dominik je bil namreč lep, čeden dečko, Ivan pa grbast, skrivljenih nog in šiljav še tudi.

Kako ga je vedno zbolelo, če so se sosedi pogovarjali o Dominiku in rekli: »Glejte ga, lep, čeden fant je, in kako lepe črne kodre ima.«

Ivan je bil len, jezljiv, hudoben, potuhnjen, nobeden tovariš ga ni maral, vsi so se ga bali in se ga ogibali.

Dominik pa je bil marljiv, ponižen, ljubezniv, vse ga je rado imelo.

Večkrat je oče Gregor vzdihnil: »O, da bi bil moj sin le nekoliko Dominiku podoban!« To pa je Ivana hudo razljutilo. Vzбудila se je v njegovem srcu ona srd, ki tekmeču nikdar ne prizanaša, ki je jako znajdljiva, če mu treba škodovati. Ivan se je bil zaprisegel, da hoče Dominika spraviti od hiše. Pa kako? Nobenega pogreška mu ni mogel očitati, zvest je bil in vestno je oprav-

ljal svoj posel. Tu je treba namisliti mu kaj izvanrednega, skrivnostnega, da je v zvezi z . . . . ., da ima v sebi tajno moč, da lahko škoduje že s svojo prisotnostjo, s svojim pogledom. Vsi naj bi se ga bali, ogibali, s kratka imeli bi ga naj za človeka, o katerem se pravi »Bognasgavaruj«.

Najprej je poskusil svojo zlobno zvijačo pri materi. Le ta je ljubila svojega sina z ono slepo materno ljubeznijo, ki ne more verjeti, da bi njen otrok mogel le kaj zlobnega misliti, še manj pa lagati. Verno je poslušala vsa obrekovanja, tako, da jo je obšla vedno groza, če je morala z Dominikom spregovoriti le nekaj besedic. Oče Gregor se je sicer delal, kakor bi ničesar ne verjel, ter Ivana večkrat posvaril, pa skrivaj se ga je le lotila tajna bojazen. Ko bi pa le bilo kaj na tem?

Ivan, prišedši iz pašnika, gre naravnost v kuhinjo. Mati je bila pri ognjišču, družina pa čakala na večerjo. Vsede se na klop in prične s skrivnostnim glasom: »Mati, zopet nova nezgoda.« Mati ga prestrašeno pogleda in vpraša: »Kaj pa takega, Ivan?«

»Ravnokar pridem iz pašnika. Opazil sem, da je najlepše ovce zmanjkalo. Ograja je bila zaprta, vse v redu; tu je morala kaka tajna, nadnaravna sila . . . . .«

Mati se prikriža, kar obledela je od strahu, in posli so vsi preplašeni.

»Tako nam tedaj Bog povračuje našo usmiljenost!«

»Žena, kako govoriš, ne žali Boga«, jo posvari oče Gregor. A hinavski Ivan zagovarja svojo mater, rekoč: »Mati imajo prav, odkar je Dominik pri nas, zadene nas nezgoda za nezgodo. Rudečka si je zlomila nogo, toča nam je dvakrat pobila žitno polje, no in danes je zmanjkalo najlepše ovce, in nikdo ne ve kako? Jaz sem prepričan, da je vsega tega kriv zloben Dominik.« »Da, da, njegova mati je bila ciganka«, pripomni dekla. »In njegove svitle oči, črni lasje, ta je s hudičem v zvezi«, se oglasi hlapec. »Molčite!« zagromi oče Gregor, »kako morete kaj takega misliti, govoriti, niste li kristjani?«

V tem hipu se odprejo vrata in v kuhinjo stopi Dominik. Približa se ognjišču, da bi si posušil mokro obleko. Vsi se mu umaknejo ter ga gledajo jezno in prestrašeno. Dominik se ves iznenadjen ozre okrog, v kotu zagleda Ivana, ki ni mogel prikrihati zlobnega veselja, in vse mu je bilo jasno. Gotovo me je ravnokar nesramno obrekoval, misli si, pa kaj sem mu vendar storil, da me tako sovraži? Vzel je svojo skledico ter se potisnil v kot, a debele solze so mu kapljale iz očí, ko je zavžival svojo večerjico.

nekaj številčk vašega lista, nekaj številčk »Naslega Doma«, in nekaj drugih. Pa enega prihaja, lahko rečem, precejšna številka, njegovega imena nočem imenovati. Ta prihaja skoro v vsako tretjo hišo. Res žalostne razmere!

Predragi gospod urednik, vprašali me boste, kako da je to? Ali nimamo nič zavednih mož, ki bi govorili za narod? »Moram Vam odgovoriti: »da, imamo jih, pa toliko, da jih lahko na eni roki prešteje in še skoro trije prsti ostanejo. Teh par mož, posebno eden je dober mož, učen, ki ve, kaj se pravi govoriti narodu, ki ve, kaj se pravi živeti za narod, ki ve, kako se Slovincem godi v Avstriji. Tudi še nekaj drugih je takih! Pa ko bi se vendar ti enkrat pošteno ganili. In tako se obračam na vas, predragi merodajni možje v Oslušovcih! Prosim vas, kako dolgo še boste pustili tavati svoje prijatelje, svoje tovariše v temi! Ni dovolj, če mora vedno eden govoriti, tudi enemu potem mine veselje. Vsi skupaj, in bo šlo, mora iti! Kako mirna bo potem vaša vest, ko boste storili svojo dolžnost. Na delo, ne omagajte v njem! Kako žalostno je, ako kmet, ki je v dobrem blagostanju, ki ima vesele, zdrave otroke, mlade hčerke, ki bi rade zvedele, kako lepo delujejo njihove tovarišice drugod okoli n. pr. v Slov. goricah, ako tak kmet nima niti enega časnika v svoji hiši. »Štajerca« so se naveličali že prvo leto (nihče ga ne more dolgo gledati) in sedaj mislijo, da so vsi časopisi taki. Torej vam zopet kličem: na delo! Začnite prigovarjati tako dolgo, da boste imeli uspeh, naj si naročijo hitro, takoj »Slov. Gospod.« ali vsaj »Naš Dom.« Kako lepo bo, ko ga boste videli v vsaki kmetski hiši!

In vi, mladeniči! Ali ne slišite govoriti o narodnem delu vaših tovarišev v Sloven. goricah! Vi pa spite in sanjate Bog ve kaj, najbrže o tistem času, ko bodo prišli vaši sosedje iz Slov. goric vas buditi, rekoč: »No, le gor, samo vi še spite, Oslušovčani! Solnce je že visoko in čas je za delo, drugi so že dolgo po koncu, že vedo, kaj je omika, vi se še niti zbudili niste!« Tako, predragi, vam bodo govorili, ali vas ne bo sram? Delajte tudi na narodnem polju! Naročajte si dobre časnike, naročite si vsaj »Naš Dom«, če že ne morete »Slov. Gospodarja«, ali kakega drugega pametnega časopisa. Žalostno je, ako je mladenič, dobro ga poznam, celo zateleban v neumnega »Štajerca«, ker nima nikogar, ki bi mu povedal njegove namene. Poslušajte starejše može, ki so že dolgo naročeni na »Slov. Gospod.«, ubogajte jih in storite, kakor vam bodo rekli in kmalu boste z veseljem pritrtili: »Tudi mi smo prišli do narodnega spoznanja!«

Ivan je dosegel svoj namen. Odslej ni nikdo več hotel govoriti z njim. Le Jerica, mlada kravarica, sirotka brez starišev kot on, je imela sočutje z njim. Ko je Dominik vstal od večerje in odhajal počivat, šla je do vrat za njim in mu rekla z ljubkim glasom: »Lahko noč Dominik, Bog te obvari!« Dominik se je bridko nasmehnil, a ničesar ni odgovoril. Kako otožen je bil; ta večer je posebno občutil, kako hudo je, če otrok nima očeta ne matere.

(Konec prihodnjic)

Smešničar.

V kavarni. Jaka, ki ni znal čitati, je sedel v kavarni ter držal v roki časnik. A držal ga je narobe. Prijatelj Mirko ga vpraša: »No, kaj je novega, Jaka?« »Vse narobe po svetu!« odreže se Jaka. »Pa časnik drugače drži, bo pa vse prav«, zasoli mu jo Mirko.

In ve, predrage deklice, glejte, da boste došle one iz sosednih far, delajte kakor one, naročite si vsaj »Naš Dom«, boste videle, kako vam bo prijeten. Boste videle, kako se on vedno za vas poteguje. Prigovarjajte svoje tovarišice, ne mirujte prej, dokler ne bo imela vsaka svoj »Naš Dom«. In tedaj vas bom v njem pohvalil, tako kakor sedaj prosim, da to storite.

Sedaj vas pa srčno pozdravi vse, vaš dobroznani prijatelj Izoslušovedoma.

Od Sv. Urbana pri Ptuj. (Zanimive reči.) Dragi bralci »Slov. Gospodarja«! Ne zamerite, ako spet malo pogledamo v našo župnijo. Tukaj vam pišem vzgled, kako še tudi po naši župniji uradujejo občinski predstojniki, v tako popačeni »nejškej« pisavi, da bi človek lahko od smeha poknil. Naključje je naneslo, da sem bral črnovojniško zglasilnico, narejeno od gospoda »gemeindevorsteherja« J. Čech v »Ternovetzbergu«. Tam piše: »N. N. keuschler zustendig nach N. Bei Pettau, land Steiermarg, ist vaufenhig. J. Čech, gemeindevorfteher«. — Še drug vzgled, kako ta očka lepo »nejški« uradujejo. Dne 5. listop. 1901 je izdal ta-le živinski potni list: »Skupno štev. živinčet: eine. Popis gnane živine: Kuh sechvarz. Kraj kamor je namenjena: zu St. Leonhard v. C. Županstvo: Ternovetzberg. J. Čech, g. v.« — Občina »Trnovski vrh«, lahko si ponosna, da imaš »Gemeinde-Vorsteherja«, kateri je tako podučen v »nejški« pisavi. Gospod »Gemeindevorsteher«, jaz bi vas prosil, in bi bilo lepo, da ker po celi župniji skoro vsi gospodje občinski predstojniki slovenski uradujejo, tudi vi v prihodnjic po slovensko pišete, gotovo boste boljše »trofil«. — Ta gospod občinski predstojnik bo pa res skoro vstal iz narodnega spanja, ker se že tako budi, samo malo zadremal je še. Upamo, da se bo tudi on skoro celo zbudil, ko je že solnce tako visoko. Strmski.

S Prevorja. (Naši časniki). Od raznih strani imaš ljubi »Slov. Gospodar« prav obilno dopisov, le z visokega Prevorja v tvoje predale ne pride nobeden. — Daleč smo pač od sveta. K nam se teško pride, a tudi od nas je teško kam iti, ker še je cesta od Lisične do Sv. Urbana v zraku in kje na papirju, za to pa ni treba misliti, da smo pri nas sami podremanci in narodni zaspanci; nasprotno, pri nas so prav zavedni ljudje, ki prav veliko berejo. Pri nas je prav močno razširjena Mohorjeva družba, a izmed časnikov prihaja k nam v mnogih iztisih »Slov. Gospodar« in »Naš Dom«. Želeti je le, da bi si posebno zadnjega zavedni prevorski mladeniči še v večjem številu naročili, vsaj so daleč na okrog znani kot vrli narodnjaki.

To bi bila tako nekako solnčna stran našega kraja, naj pa še poročam o njegovi senčni strani. Žalibog, da je našel k nam pot tudi vsiljenec, ptujski »Štajerc«, ki prihaja k nam v petih iztisih ljudi motit in slepit. — Reveži ne spoznajo, kako hrano jim daje.

Obžalovanja vredno je, da ima naša župnija tudi dva naročnika na lažipolnega »Rodoljuba«. Prvi naročnik, prav za prav naročnica je neka samica, ki ni našega mišljenja, vendar hrana, ki jo daje »Rodoljub«, se ji silno dopade. Večja škoda je, da »Rodoljub« prihaja v hišo enega tukajšnjih pridnih krščanskih kmetov, kateri je kot poštenjak daleč na okolu dobro znan in ravno zato upamo, da bo »Rodoljubu« pokazal pot nazaj po blatni cesti, odkoder itak že ves blaten prihaja. — Vrli Prevorjani, proč torej s slabimi časniki, proč s strupom, da se ne zastrupite, proč s kugo, da se ne okužite — Vam svetuje dober prijatelj!

Dve veliki nesreči.

Dan 2. februarja je bil nesrečen dan. Zgodilo se je veliko večjih in manjših nezdod. Svojim čitateljem hočemo poročati le o dveh, ki sta se zgodili v naši bližini. Jedna se je pripetila v Lonču (Deuč-Landsberg), na Štajerskem, druga pa pri Beljaku na Koroškem.

Na postaji v Lonču se je pripravljala tovorni vlak, da se odpelje proti Gradcu. Bilo je okoli 1/2 10. ure. Večina ljudi je bila v župnijski cerkvi pri sv. maši. Kar se zasliši od postaje sem velikanski pok, da so se poslopja zazibala. Razpočil je kotel lokomotive tovrnega vlaka. Ljudje, ki so na kolodvoru čakali osebnega vlaka iz Gradca, so v prvem hipu prestrašeni odbežali na vse strani. Ko pa je minol prvi strah, zavedli so se velike nesreče, ki se je zgodila ter hiteli na kraj nesreče. Tu se jim je nudil strašen prizor. Kotel je vrglo 300 metrov daleč. Padel je na vrt tovarne za žveplenke Pojazzi, kjer se je zaril v tla, zopet ven skočil ter se drugič zaril globoko v tla, kjer je nazadnje obtičal. Usmrtil je štiri osebe in sicer strojevodjo Virta, skladiščnega uradnika Šnajdarja, sprevodnika Železingarja in kurjača Tišlarja. Trupla so bila popolnoma oparjena in razmesarjena. Strojvodji Virtu je odtrgalo jedno nogo, katero so našli po dolgem iskanju še le popoldne. Skladiščnemu uradniku je odtrgalo obe nogi. Truplo sprevodnika Železingarja so iskali dve uri ter je našli popolnoma razmesarjeno, da so je komaj spoznali. Truplo kurjača Tišlarja so še našli komaj v ponedeljek zjutraj. Bilo je celo skrčeno ter polno ran. Mnogo koscev mesa je ležalo na prostoru nesreče okoli in ne ve se, h kateremu truplu spada.

Nesreča je tem večja, ker ni zadela samo ponesrečencev, ampak tudi njih rodbine. Strojvodja Virt je 38 let star ter zapusti dva otroka in udovo v blagoslovljenem stanju. Kurjač Tišlar je 52 let star ter zapusti udovo z dvema otrokoma v 10. in 12. letu. Uradnik Šnajdar zapusti udovo in štiri še mladoletne otroke. Sprevodnik Železingar ni bil oženjen.

Kako je nesreča nastala, kdo jo je zakrivil, se ne ve in bo menda ostalo za vedno prikrito. Kajti ravno oni, ki bi lahko povedali razloge, so za večno obmolknili.

Druga nesreča pa se je zgodila v Pliberku pri Beljaku na Koroškem. Na vas Pliberk sta se udrla dva velikanska plaza snega. Podrla sta in poškodovala več hiš. Nesreča ni zahtevala nobene človeške žrtve. Natančnejša poročila še manjkajo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje. Politično narodno gospod. društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. zboruje v nedeljo, t. j. 9. febr. ob 3. uri. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Na Goro, na Goro! V ponedeljek dne 10. febr. so občinske volitve na Gori pri Ptuj. Čast in korist vsakega katoliškega in slovenskega posestnika v tej občini zahteva, da se udeleži volitve. Pristaš ptujskih meščanov, Repa, že drži za županski stolec, da se vsede nanj. Ta stolec mu morajo dne 10. febr. zavedni slovenski može spodmakniti. Potem bo Gora lahko zapela tudi o Repi ono narodno pesem:

Junak črnogorski
Na cepiklu sedi,
Vozi se v mesto,
Se kislo drži!

Slovenski može, bodite edini in složni! Kakor pri državnozbornih volitvah, pokažite tudi sedaj, da ste slovenski narodnjaki, na katere se lahko domovina vedno zanese. Na Goro, na Goro!

Celjska slovenska gimnazija. Z dne 5. febr. ob 6. uri zvečer se nam še poroča z Dunaja: Danes je pri obravnavi srednjih šol v proračunskem odseku poslanec Robič z največjo odločnostjo pobijal resolucijo grofa Stürgkha, naj se celjski slovensko-nemški spodnji gimnazijski razredi opustijo. Poslanci vseh strank so z največjo pazljivostjo poslušali govornika; tako tudi naučni minister dr. Hartl in vsi vladni zastopniki. Govor je napravil globoki utis na vse stranke. — Zato je pa vzbudil odgovor ministra pri Jugoslovanih nepopisno osupnenje in občeno nejevoljo, ker je izjavil, da spozna v Stürgkhovi resoluciji naklonjenost Nemcev proti Slovincem! — Tako! Če nam Slovincem Nemci vzamejo to, kar že imamo, s tem kažejo Slovincem naklonjenost!?? Kdo zamore zapopasti ta ministrov odgovor? — Slovenski poslanci so imeli takoj po ministrov izjavi sejo ter sklenili potrebne nadaljne korake. Dr. Herold je v imenu Čehov v odseku napovedal, da nas bodo oni podpirali v naših zahtevah po celjskih spodnjegimnazijskih razredih.

Nedeljski počitek v odvetniških in notariatskih pisarnah. Poslanec Žičkar in tovariši so vložili naslednji predlog: Na večkratno zahtevo zasebnih uradnikov, ki poslujejo v odvetniških in notariatskih pisarnah, so mnogi odvetniki in notarji pred nekaj časom prostovoljno dovolili delni nedeljski počitek. Ker so pa oni odvetniki in notarji, ki nasprotujejo tej humanitarni uvedbi, tudi nadalje imeli odprte svoje pisarne, vrnilo so se prvi, ker jim je pretela konkurenca, na pot svoje stare prakse. Tako je prišlo, da morajo sedaj v Celju, Gorici, Ljubljani in Mariboru delati vsi odvetniški in notariatski uradniki vsako nedeljo in praznik celo dopoldne, akoravno se jim je svojedobno vsaj deloma dovolil nedeljski počitek. V tej visoki zbornici se je že opetovano naglašalo, da je delo v odvetniških in notariatskih pisarnah ravno ob nedeljah in praznikih tako naporno, da prosti popoldne zasebnim uradnikom ob nedeljah in praznikih ne more nuditi nikakega užitka življenja, ker komaj zadostuje za odpočitek od napornega dopoludanskega dela. Ker torej zasebni uradniki v navedenih pisarnah nujno potrebujejo počitka ob nedeljah in praznikih, da morejo izvrševati svoje verske dolžnosti, da si odpočijejo in skrbje za svoje zdravje, kakor tudi iz rodbinskih ozirov, a se jim ta počitek nikdar ne bo dovolil, dokler ne bo to zakonito določeno, stavijo podpisani naslednji predlog:

Visoka zbornica skleni:

»Visoka vlada se pozivlja, da z ozirom na to, da je nedeljski počitek že uveden tudi pri c. kr. uradih, v najkrajšem času predloži poslanski zbornici načrt zakona glede uvedbe popolnega nedeljskega počitka v odvetniških in notariatskih pisarnah.«

V oblikostnem oziru predlagamo, da se ta predlog brez prvega branja izroči socialno-politiškemu odseku.

S tira je skočil tovorni vlak dne 5. febr. v Št. Ilju pri Mariboru. Nesreča se ni zgodila nobena.

Vlak je povozil dne 4. febr. neko žensko med Radgono in Halbenrajnom. Ni se še dognalo, odkod in kdo je ženska.

Na Frankolovem se je poročil gospod Dom. B e z e n š e k, trgovec, z gospico Alojzijo Klemenčičevo iz Velike Loke na Kranjskem.

Iz šole. Nadučitelj pri Sv. Andražu g. Miloš Levstik je dobil učiteljsko mesto na celjski okoliški šoli. Gca Roza Jelenc, učiteljica v Framu, je dobila službo na Kranjskem. Učiteljica ročnih del pri Novi cerkvi pri Ptujju je postala gdč. Emilija Kmet, za šoli Gomil-

ska in Orla vas pa gdč. Hermina Brenc. Gdč. Feigel Otilija, učiteljica v Zrečah, dobila je učiteljsko službo v Slovenjibistrici.

Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani potujejo uradnik je g. Štut, ki potuje sedaj po Štajerskem. Prosimo naše somišljenike, da ga podpirajo v njegovem poslovanju.

Redkost redkosti. Prijatelj našega lista prinesel nam je iz Arnovža živega hrošča, nenavadno velikega razvoja. Res, čudna prikazen v tem mesecu in v tako velikem snegu. Našel ga je na nekem vrtu, kjer se je hrošč ravno radovedno oziral z drevesa po beli sneženi odeji.

V Ljubljani je umrl dne 4. t. m. g. dr. Josip Galle, ki je bil svoječasnno tudi državni pravdnik v Celju. Bil je vrl katoličan in narodnjak. Bodi mu zemljica lahka!

Iz črešnjevke župnije. Prošnjo za slovensko vseučilišče v Ljubljani so na visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje na Dunaji poslale občine: Črešnjevce, Vrhloga in Pretrež. — Na visoki državni zbor pa: cerkveno predstojn. farne cerkve na Črešnjevcu in podružne cerkve sv. treh Kraljev v Jelšovcu po državnem poslancu g. prof. Robiču.

Galicija pri Celju. Pri nas je prav zdrav zrak. To kaže, da smo imeli v preteklem letu le 20 pogrebov, pa 52 krstov. K koncu leta pa ni bilo dva meseca nobene mrliče.

Smrtna kosa. Zadnjega januarija smo pokopali daleč na okoli znano pridno ženo Uršulo Amon p. d. Rebersčico, ženo župana Matije Amon v Drenskobrebru. Huđa pljučnica ji je v enem tednu skončala življenje v 61. letu. — Bila je velika dobrotnica ubogih in nikoli ni pustila reveža brez daru, zato bodi ji ljubi Bog usmiljen sodnik.

Občinske volitve na Zdolah. Pretečenega meseca januarija imeli smo na Zdolah pri Kozjem občinske volitve. Na izid teh volitev bili smo zelo radovedni, ker v tej občini že par let rujejo neki modrijani »Štajerčevega« duha, katerim je bil dosedajni župan trn v peti. V tej občini stojite si navadno tudi dve stranki nasproti, kozjanska in pilštajnska, ker polovica občine Zdole spada v kozjansko, polovica pa v pilštajnsko župnijo in tako je tudi število odbornikov razdeljeno, 6 na vsaki strani. Popolnoma pogoreli so vsi oni, ki imajo »Štajerca«. — Županom bil je izvoljen Miha Čepin, ki je tudi do zdaj izborni županoval in marsikateri novič občini prihranil. Da je mož izvršten, spričuje to, da so mu dali svoje glasove skoraj tudi vsi odborniki kozjanskega dela občine.

V Ljutomeru se godijo čudne reči. Župan Švarc je odložil župansko čast. Pravijo, da je bolan, drugi pa pravijo, da med njim in drugimi »Nemci« ne vlada več staro sporazumljenje.

V Spodnji Poljskavi se je poročil dne 3. svečana t. l. g. Franc Šlamberger, lampist na Pragerskem z gdč. Trezo Pogorevc, hčerjo znanega kmeta na Pokošah pri Slov. Bistrici! Bilo srečno!

Iz Rogačke Slatine nam pišejo: Zahvala v prvi vrsti našemu gospodu nadžupniku Francu Koroščcu, ki so naše prošnje podpirali, ko je bilo v leti 1901 v naši fari pri Sv. Križu tik Rogačke Slatine več občin po toči hudo poškodovanih, drugič pa se iskreno zahvaljujemo našim državnim poslancem g. Jožefu Žičkarju in g. dvornemu svetovalcu dr. Miroslavu Ploju, ker sta se toliko trudila za nas v državnem zboru. Iskrena zahvala! Ravno pretekli teden dne 28. prosinca smo sprejeli za nesrečo lepo odškodnino: občina Rajnkovec 1926 kron, občina Brestovec 1400 kron, občina Sv. Trojica in občina Plat tudi lepo svoto. Bog povrni imenovanim gospodom njih trud!

Rogatec. Župan rogaške slovenske okolice je popolnoma v nemških rokah. Pravijo, da uraduje le nemško, ker je tako želja nem-

škega tajnika, ki posluje pri trškem zastopu. Slovenski župan goni svoje odbornike in svetovalce k sejam v — trg, ker se baje nemškemu tajniku ne poljubi hoditi drugam k seji. Pravijo tudi, da ima slovenski župan samo nemški pečat — Gemeindeamt Donatiberg — kajti to se neki strašno lepo sliši. Slovenski pečat je rabil pač nekdaž že v napol pozabljeni, prvotni, še ne tako napredni dobi svojega županovanja, zdaj ga je lepo zavil in shranil. Zdaj pa, ko je vse bolj napredno in razsvetljeno, mcrajo biti le: sigli, rihtarji, gemeinderati, gemeindeaussusi! Za slovenskega župana nikakor ni lepo tako posilnemensko županovanje. Toliko za danes v premislek in prevdarek.

Umrl je dne 5. m. m. v Mariboru vrl narodnjak Filip Inkret, rojen pri Sv. Križu tik Slatine. Čeravno je živel kot tukajšnji obrtnik, bil je namreč mizar, več let med Nemci, ostal je vendar zvest sin matere Slovenije. Bodi mu zemljica lahka.

Iz Oslušovec pri Velikinedelji. Poroča se nam, da je bil v zadnji naši prilogi »Naš Dom« g. Kovačec neopravičeno napaden. Seveda tega ni kriv »Naš Dom«, ampak njegov ondotni poročevalec, katerega javno pozivljemo, da se opraviči. Nam v uredništvu je nemogoče, poznati vse osebe in vse razmere na Spodnjem Štajerskem, zato se moramo zanesti na poročevalce. Zavoljo vsakega dopisa se ne moremo peljati na lice mesta, da se poučimo o resnicoljubnosti poročevalcev, potem bi morali imeti celo kompanijo urednikov, ki bi se samo vozarili okoli, da vohajo za dopisniki. Mi se zanašamo na poštenost dopisnikov. Če kaj zakrivimo, pa radi damo resnici spričevanje. Tako nam je tudi danes v veselje, da moramo vrniti čast g. Kovačecu ter reči, da je on značajan, katoliško in narodno misleč Slovenec, zvest pristaš in naročnik naših katoliških listov.

Iz Stoperc. V seji občinskega odbora dne 28. dec. 1901 so bili prejšnji č. gosp. župnik sedaj v Poličanah, Alojzij Cilenšek iz hvaležnosti za neprecenljive zasluge, v tukajšnjem odboru enoglasno izvoljeni častnim občanom.

V Letušu bode dne 9. t. m. ob 1/2 10. uri predpoldan blagoslovljenje novega šolskega poslopja, potem sv. maša. Skupni obed bo v gostilni g. Zanierja. Ob 3. uri popoldne je tombola v dobre šolske namene.

Iz Konjic. V štev. 5. »Slovenskega Gospodarja« od 31. jan. 1902 je dopis »Iz Konjiškega okraja«, v katerem stoji pri govoru o okrajnem zastopu in o zadnji seji med drugim sledeče: »Kar pa je pri tem še posebno žalostno, je to, da se tudi slovenski zastopniki, da celo takšni gospodje, ki se imajo za voditelje Slovincov v Konjicah pri teh razpravah poslužujejo edino le nemščini.« Ker sem jaz bil tačas edini tržan v okrajnem zastopu, grejo one besede gotovo na me. Ker so popolnoma neresnične, prosim da se ta zadeva popravi takole: Jaz sem pri dotični seji imel referat o računu za leto 1899. Odkar sem v okrajnem zastopu in to že 12 let, poročal sem vedno najprvo v slovenskem jeziku, potem še le v nemškem, kakor tudi sedaj; toraj je neresnično, da bi se jaz bil pri tej razpravi edino posluževal le nemščini. Drugi gospodje nemške večine govore sicer nemški, a pojasnuje se vsaka zadeva tudi v slovenskem jeziku in se ne more reči, da bi eden ali drugi zastopnikov ne vedel, o čem se je razpravljalo. Toliko resnici na ljubo. — Dr. Ivan Rudolf, odbornik okrajnega zastopa za kmečke občine.

Cven. Poštno nabiralnico dovolilo je c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu za občino Cven, t. j. Cven, Mota, gornje in spodnje Krapje. Tozadevna prošnja cvenske občine, vložena že v spomladi lanskega leta, čakala je skoro leto dni rešenja; neposredno potem, ko je pobral poštar ljutomerski Mauritsch svoja šila in kopita, bilo je ugodno rešenje te prošnje tukaj. Take naprave je bilo pri

nas že davno potreba, kjer obstoji trirazredna šola, bralno društvo, gasilno društvo, kmetijska zadruga, ki ima sama več prometa kot vse km. zadruge na Sp. Štajerskem. Država plača vse stroške za to napravo, tako da občino vinarja ne stane. Z ozirom na velik promet ljutomerske pošte, v katerem lokalno je zlasti po nedeljah neznozna stiska, bi kazalo več takih poštних oddajnic v okraju ustanoviti, zlasti v Cezanjevcih za tisto šolo vsolane občine. Na ljutomerski pošti imamo sedaj, ko se je zgoraj imenovani poštar preselil tje gor med nemške Mühle, dve poštne upraviteljici. Upamo, da bo občevanje poštne nega osebja odslej vedno uljudno in prijazno.

Za slovensko vseučilišče sta oddala poslanca Robič in Žičkar v seji 4. februvarja prošnje sledečih občin in zastopov: Robič: prošnje občin: Zamarsko, Črešnovce, Pretrež, Verhloga, Verhole, «Čitalnice» v Slovenski Bistrici, učiteljstva na Črešnjevci, cerkvenih predstojništev na Črešnjevci in Sv. Kraljev v Jelšovcu. — Žičkar: občine: Sv. Peter pod Sv. Gorami, Sv. Kunigunda na Pohorju, Destinci, Lastnič, Sedlarjevo, od krajnega šolskega sveta na Doberni; sledečih društev: «Slovenskega katol. delavskega društva» v Trbovljah, «Moške podružnice sv. Cirila in Metoda» v Trbovljah, «Katol. polit. narodnega kmetijskega društva „Sloga“» v Čadramu, «Bralnega društva» pri Sv. Ani v Slov. gor., «Katol. braln. in gospodarskega društva» pri Sv. Benediktu v Slov. gor., «Katol. polit. društva za sodnijski okraj Sv. Lenart» v Slov. gor., «Sava», katol. polit. društva za brežiški in sevniški okraj, «Posojilnice» v Trbovljah.

Občina Mihalovec v brežiškem okraju je predložila po poslancu Žičkarju prošnjo za vstanovitev pletarske šole v brežiškem okraju. Zdramite se tudi druge občine!

Nova železnica. Srednještajerski okr. in obč. zastopi nabirajo delnice za zgradbo krajevne železnice po Sulmski dolini. Istočasno hočejo doseči, da se preloži dosedanje zvezno središče iz Spielfelda v Lipnico. Zadnje je na škodo Slovencev.

Sv. Martin pod Vurbergom. Nakratko vam hočem, gospod urednik, popisati biserno poroko Jožefa in Ane Dvoršaka pri Sv. Martinu pod Vurbergom. Že v soboto zvečer dne 18. prosinca, ko je češčno Marijo odzvonilo, so topiči in godba naznanjali bližajočo se slavnost. Daleč čez Dravo se je razlegal veseli glas. Drugi dan ob pol 10. uri so se gostje pomikali proti cerkvi. Najprej je šla velika množica ljudi, potem slavljence med ovenčanimi dekleti, za slavljencema je šel sorodnik, c. kr. topničarski stotnik v spremstvu dveh drugih cesarskih služabnikov in sorodnikov. Okoli 10. ure je bila sv. maša, po maši sta stopila slavljence pred oltar in domači gospod župnik so opravljali cerkvene obrede in molitve. Po dokončanih obredih so spregovorili: Predragi v Gospodu! Danes obhajamo god Imena Jezusovega, zato hočem vse v imenu Jezusovem govoriti. Predragi, znano vam je, da mi danes obhajamo biserno poroko. Ravno danes je 60 let, ko sta Jožef in Ana Dvoršak v tej cerkvi in pred tem oltarjem nastopila zakrament sv. zakona in si obljubila zakonsko zvestobo, katero sta tako lepo spolnjevala! Danes stojita torej že tretjekrat ravno pred tem oltarjem in obhajata šestdeseto obletnico ali biserno poroko. Malokateri doživijo tako skupno zakonsko starost. Vem in prepričan sem, da sta ta dva slavljence živela v imenu Jezusovem in po njegovih naukih, zato tolik blagoslov z nebes. Popoldne je bila zabava pri Ramuteji. Še mnogo let!

Nova knjiga. V naši tiskarni je izšla nova knjiga: Katekizem o zakonu. Navod za katoliške zaročence in zakonske. Poslovenil duhovnik lavantinske škofije. Stane 30 vin., s poštino 35 vin. V knjigi se razpravlja o bistvu in veliki vrednosti zakona med kristjani; potem o načinu, kako se vredno pri-

pravljati na sveti zakon, kako ga Bogu dopadljivo sklepati in kako v svetem zakonskem stanu v resnici pobožno in sveto živeti. Knjižica naj bi prinesla prav mnogim katoliškim zaročencem in zakonskim korist in blagoslov!

Umrl je v Celju Jos. Jaky, vodja nemške kranilnice.

Ustrelil se je v Celju J. Filipič, trgovski pomočnik, uslužben v Rakuschevi železni trgovini. Doma je iz Vojnika. Vzrok samomora je baje nesrečna ljubezen.

Cerkvene stvari.

Visok dar. Premilostljivi knez in škof dr. Mihael Napotnik so zopet darovali 700 kron za glavno okno župnijske cerkve v Vojniku. Cerkevno predstojništvo njim izreka za velikodušni dar najiskrenejšo zahvalo.

Duhovniške vesti. Prestavljena sta čč. gg. Martin Agrež iz Dola k Št. Martinu na Pohorju, Jakob Gašparič iz Št. Martina na Pohorju v Dol.

Društvena poročila.

Še enkrat. Že v prvi številki tekočega leta smo prosili društva, naj nam določijo naznanila vsaj do srede dopoldne, da jih lahko natisnemo na prostoru, za to določenem. A skoro pri vsaki številki še dobimo par društvenih naznanil pozneje. Tako tudi danes. Izjemno še jih tokrat priobčujemo tukaj med društvenimi poročili. Mnoga društva so tudi huda, zakaj ne prinesemo celega v sporeda. Za Boga milega! Saj smo že povedali razloge. Taka naznanila so vedno enaka in nam vzamejo preveč prostora. Če se pove, da ima društvo občni zbor, tedaj že itak vsakdo zna, da bo na dnevnem redu poročilo blagajnikovo, tajnikove itd. S takimi širokimi naznanili se nam jemlje v listu preveliko prostora in zanimivost lista trpi. To naj društva blagovolijo uvaževati. Kar storimo, storimo iz dobroga namena. Sicer pa, potrpiamo drug z drugim!

Bralno društvo pri Sv. Marku niže Ptuj priredi s sodelovanjem Marijine družbe v nedeljo, dne 9. svečana popoldne po večernicah in v torek, dne 11. svečana ob 3. uri popoldne v šoli veselico z govorom, petjem in igro »Lurška pastarica«. Vstopnina 20 vin. Pridite mnogoštevilno!

Mladeniška zveza pri Sv. Juriju ob Ščavnici nam naznanja, da bo njena slavnost dne 9. t. mes. v gostilni gosp. Slane in ne v šoli pri Sv. Duhu.

Bralno društvo v Žičah priredi v nedeljo, dne 9. t. m. pri g. Jeriču poučno-zabaven večer. Spored: Predavanje o obrezovanju in okopavanju trt, šaljiva tombola itd. Vstopnina prosta; začetek ob 6. uri zvečer.

Pri Sv. Benediktu v Slov. gor. se priredi v nedeljo, 9. t. m. letni občni zbor z veselico: petje, deklamacije in gledališčne igre. — Tamošnje bralno društvo šteje 238 udov in dobiva 50 izstisov »Slov. Gosp.« in 80 »Našega Doma.«

Sv. Križ na Murskem polju. Tukajšnje bralno društvo je imelo dne 26. pros. t. l. svoj občni zbor. Gospod predsednik je z navdušenimi besedami povdarjal važnost bralnih društev in omenil, da so taka društva najbolj pristojna za mlade ljudi, ker starejši res bere in bere, pa ostane navadno pri tem, kar je bil že od nekdanj. Odkar društvo obstoji, še ni videlo takega napredka kakor to leto; imelo je namreč 94 udov, med temi pa je več ko polovica samih fantov. — Pohvalno omenimo zlasti delovanje fantov Fr. Stuhca, ki je sedaj pri vojaki v Pulju in Josipa Repa, ki je tudi v tem času stopil v drug stan. Prečitalo se je med letom 705 različnih knjig, časniki pa še posebej. Vsled velikega prirastka mladeničev je sklenil od-

bor, da naj se v tekočem letu priredi nekaterekrat veselica in v ta namen se je določilo, da naj se spravi novi gledališki oder, kjer bodo — kakor že lansko leto — zopet sami domači mladeniči kot diletantje in pevci nastopili. V novi odbor so izvoljeni: g. Mat. Slavič, posestnik v Bučečevcih, predsednik, č. g. Jos. Weixl, župnik, podpreds., č. g. Jos. Mihalič, odbornik, g. Jos. Rožman, odbornik, posestnik v Starivesi, Jos. Rep, posestnik v Logarjevcih, blagajnik, Franc Novak, tajnik in Jakob Stuhc, oba fanta v Starivesi. K sklepu se g. predsednik zahvaljuje gosp. nadučitelju Ant. Herzogu za njegovo vstrajno 13 letno delovanje kot tajnik; prosi ga, naj še ostane vedno zvest vodja pevskemu zboru, ki posebno sedaj krepko napreduje, šteje namreč 16 udov, samih fantov. Dragi mladeniči križevske fare, poprimimo se krepko bralnega društva, ki je namenjeno v izobrazbo mladine in glejmo, da bo naše društvo stalo vedno v prvih vrstah z benediškimi, jareninskimi in jurijevskimi mladeniči.

Staroveški.

„Lastni Dom“ v Celju, delavska stavbena zadruga je izdala poročilo in računski zaključek za prvo upravno l. 1901, od ustanovitve 30. avg. do 31. decem. 1901. — Do konca leta 1901 je pristopilo zadruzi 36 združnikov, kateri imajo vplačanih 75 deležev po 20 K v skupnem znesku po 1500 K. — Izstopil ni nobeden združnik. Gradilo se je v prvem združnem letu petero hiš in sicer štiri na skupnem združnem posestvu na Gaberju, od katerih je bila ena do konca leta popolnoma dogotovljena, tako da lastnik s svojo družino v istej z novim letom 1902 že prebiva, in ena hiša na Bregu pri Celju, kjer si je dotični združnik stavbišče sam izbral. Štiri od zapričetih in še ne popolnoma dovršenih stavb se bodo v teku drugega združnega leta 1902 tudi dovršile. Vrhutega pa se bode na novo začelo graditi v bodočem letu kakih pet hiš združnikom, ki so se za to že oglasili. Pri občnem zboru, kateri se je vršil dne 28. jan. 1902, se je vzelo to poročilo na znanje in se je računski zaključek enoglasno odobril. Sklenilo se je pri istem, da se pridene čisti dobiček, ki znaša 51 K 91 v, po § 53. združnih pravil rezervnemu zakladu. Rezervni zaklad znaša za l. 1901 80.60 K in bode narastel po pristetju čistega dobička na 132.51 K. Z ozirom na človekoljubni namen te zadruge in zaradi velikih začetnih izdatkov se deležem za leto 1901 ni določila nobena dividenda.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. gospodje: Korošec Ant. 4 K, dva neimenovana 10 K, Šijanec Alojzij, kaplan 4 K, kmet iz Hoč za »kruh sv. Antona 1 K. gospa A. K. v Št. Juriju n. j. ž. 3 K.

Iz Studenic. »Bralno društvo v Studenicah« je imelo 26. prosinca občni zbor, pri katerem se je izvolil nov odbor ter je predsedništvo prevzel g. Oto Vabič. Sprejem novih udov in plačevanje udnine pa je v nedeljo 9. svečana. K prav obilnemu pristopu k temu velevažnemu društvu vabi odbor.

Bralnemu društvu v Galiciji pri Celju so č. g. Anton Lednik, župnik pri sv. Duhu v Ločah darovali velikodušni dar 10 kron, gosp. Miha Štrukeli iz Dola pri Hrastniku pa nekaj knjig. Srčna zahvala blagima dobrotnikom. Bog plati! — Lepa hvala pa tudi gosp. Fr. Krašoviču, dijaku v Konjici na Kranjskem, ki nam je nekaj knjig tako po ceni prodal, da se čutimo dolžni zahvaliti. Bog živi vse, ki se spominjajo našega društva!

Mili darovi za družbo vednega češčenja: sv. Štefan pri Žusmu 20 K, Gerta Gomilšak 2 K, sv. Kunigunda na Pohorju 35 K, Laporje 36 K 6 v, Ruše 32 K, Polzela 110 K, Spodnja sv. Kungota 200 K, sv. Vid nad Valdekom 9 K, Koprivnica 27 K, Kapela pri Radgoni 40 K 65 v, sv. Lovrenc v Slov. gor. 30 K, Stolna cerkev v Mariboru 40 K 50 v, Rogatec 22 K 73 v, Kostrivnica 19 K 17 v, sv. Florijan na Boču 10 K, Makole 35 K,

spodnja Polskava 6 K 90 v, Žalec 44 K 50 v, Galicija 40 K, sv. Jurij v Slov. gor. 37 K, Sv. Lenart v Slov. gor. 11 K 90 v.

Bralno društvo Rogatec je imelo v nedeljo svoj redni občni zbor. Izvolil se je sledeči odbor: posestnik Jakob Prah, predsednik; trgovec Jož. Berlisg, podpredsednik; kaplan Iv. Bosina, tajnik; posestnik Jernej Galun, blagajnik; mladenič Matija Gobec, knjižničar; dekan Fr. Šalomon, nadučitelj Simon Sekirnik in posestnik Jurij Fric, odborniki; Simon Kores in Mart. Križanec, namestnika. Društvo že obstoja od l. 1892. Spočetka je vladalo veliko navdušenje, kakor je to povsod pri vsakem podjetju. Pa z začetkom samim je bore malo storjeno. Navdušenost se ohladi, zanimanje zgine in društvo je — društvo samo na papirju. Naše društvo je dozdej malo nastopalo v javnosti. Zato je bilo na občnem zborovanju le malo število udov. Vrstila so se razna poročila, povdarjal se je namen in pomen društva zlasti za rogačko okolico. Trudapolno, a hvaležno je delo za dobro stvar, za narodno probujo našega ljudstva. Društvo bo v tem letu v to svrhu priredilo več podučnih shodov in primernih veselic. Upajmo, da bodo združene moči dosegle hvaležne uspehe v narodnem delovanju.

„**Glasnik najsvetejših Src**“ po postal glasilo bratovščine presv. Srca Jezusovega in molitvenega apostolstva in sv. družine nazarežke. Zato si bo uredništvo prizadevalo ga tako urejevati, da bo zadostoval vsem omenjenim potrebam. Somišljeniki se uljudno prosijo, da ga blagovolijo podpirati z zanimivimi poročili in dopisi, kakor tudi z razširjevanjem. Nikakor ne smemo rok križem držati, med tem ko nasprotniki katoličanstva vse moči napenjajo, da bi odtujili naše do sedaj tako verno ljudstvo Bogu in katoliški veri. Ker nas izzivajo, pojdemo v boj pogumno in brez strahu. Srce Jezusovo je z nami, naj bo naš bojni klic. Za zmago se nam ni bati. Osebe, ki imajo dobro voljo, razširjevati «Glasilo najsvetejših Src», naj se blagovoljno obrnejo na uredništvo «Glasnik najsvetejših Src» v Selnici ob Dravi. Dopolnilo se jim bo število zvezkov, kolikor jih bodo zahtevali. Za vsakih deset naročnikov, ako jih skupno naroče na eno ime, dobijo mesečno eden zvezek za nagrado. — V Selnici, dne 27. prosinca 1902. — Palir, kaplan.

Dobrna pri Celju. Dan 26. prosinca t. l. sme Dobrna in še posebej «Bralno društvo» šteti med svoje najlepše dneve. In zakaj? Ta dan namreč nastopilo je «Bralno društvo» prvokrat s svojimi lastnimi močmi na gledališčnem odru ter doseglo vspeh, kateri je presegal tudi najpredrznije naše upe. Domači igralci in prvokrat na odru! Že to je vzbudilo radovednost domačih in sosedov in vključ slabemu vremenu bila je dvorana naltlačeno polna. Po pozdravu g. predsednika vršil se je občni zbor «Bralnega društva». Gospod predsednik je podal, oziraje se na to, kako nestrpno se je pričakoval začetek gledaliških predstav, kratko poročilo o delovanju društva v preteklem letu; vspodbujal udeležence do društva ter izrazil nado, da bo društvo brez strahu vstrajalo in tudi napredovalo na svojem potu. Z občno pohvalo pritrnil je občni zbor temu poročilu. Nato pričela se je igra: «Ne vdajmo se». Marsikdo je prišel s prepričanjem, da itak ne bo Bog ve kaj, pa še predno je bila igra pri koncu, spremenil je svoje mnenje, češ, tega pa nisem pričakoval. In res, brez hvalisanja bodi rečeno, pogum, navdušenje, spretnost bilo je videti pri vseh igralcih in igralkah in splošna pohvala pričala je dovolj, da je bilo občinstvo iznenadjeno nad tolikim vspehom. — Druga igra: «Jeza nad petelinom in kes» uspela je, če je mogoče, še sijajnejše, vsaj navdušenje gledalcev pri posameznih prizorih bilo je še večje, ko poprej. Kdo bi si bil mislil, da bodo domača dekleta zmogla kaj takega! V zadregi smo, ali naj pohvalimo skrbno gospodinjico, ali njene «trudne» dekletke, ali navihano botrokatro, ki je bila brez dvoma središče in v

svoji obleki sijaj cele igre. Konečna pesem «O petelinu» pa je navdušila gledalce takó, da ploskanja ni bilo konca ne kraja. Da govorimo kratko, odboru «Bralnega društva» moramo čestitati, da se mu je posrečilo podati Dobrni tako zabavo, tolik užitek in želeli bi le, da še nam priredi večkrat kaj enakega. Ostale točke vsporeda izvajale so se z znano spretnostjo, saj nam je oseba spošt. g. učitelja Kvaca bila porok, da bo slavno občinstvo povsem zadovoljno. Samo ob sebi je umevno, da so se slišale tudi navdušene napitnice, kakor je bila prosta zabava sploh zelo živahna. Konečno naj še izrazimo upanje, da se še vidimo na Dobrni večkrat tako veseli; zakaj pozabiti ne smemo na besede ženinove: «Vse gre, le ne vdajmo se!»

Novo bralno društvo. Z veseljem poroča se nam, da se je v Limbušu ustanovilo kmetijsko bralno društvo za Limbuš in okolico t. j. za Limbuš, Laznico, Pekre, Hrastje, Bistrico itd. To bralno društvo hode imelo v prvi vrsti namen ustanoviti večjo ljudsko knjižnico in posebno skrbeti za gospodarski poduk naših posestnikov. Dne 9. februarja popoldne ob 3. uri vrši se prvi občni zbor, pri katerem se hode volil društveni odbor. Pri tej priliki hode tudi vsled prošnje društva predaval g. potovalni učitelj Bele o sadjereji in o vinoreji. Opozarjamo torej posestnike iz okolice, da pridejo v nedeljo popoldne v gostilniške prostore g. Ignac-a Rotnerja, posestnika v Laznici, kjer se hode vršilo to predavanje. Po tem govoru sledi govor o bralnih društvih in prosta zabava. Darove za društvo in knjige za društveno knjižnico sprejemajo g. župnik Kocuvan v Limbušu in g. učitelj Godec.

Runeč pri Ormožu. Fantje in dekleta, ki so vprizorili pri Lipniku igro «Ne vdajmo se!» nam z lastnoročnimi podpisi zatrjujejo, da niso čitatelji «Štajerca» in da so zavedni Slovenci. Prav je tako! — G. Lipnik nam zatrjuje, da je zaveden Slovenec in da je njegovim gostom na razpolago «Naš Dom» in «Domovina».

Iz Ptujске okolice. Društvena veselica Kmetijskega bralnega društva v Krčevini pri Ptujju, katera se je vršila v nedeljo 26. jan. v prostorih gostilničarja Blaža Vindiša na Štukih, je bila dobro obiskana. Najprej se je vršil šaljev srečolov (tombola), je bilo 250 srečk z 72 dobitki, potem pa izvrstno uprizorjena šaloigra. Veliko pozornost med gosti je napravila pesem «Kmetška kritika». Čast in srčna hvala gospodom pevcom in vsem udeležencem te veselice, posebno odlični gospodi iz mesta Ptujja.

Iz drugih krajev.

Poročilo iz Amerike. Na dan sv. Štefana 26. dec. l. leta našli so našega rojaka Miha Praprotnik iz Šoštanja, bivšega livarja na Muti, dosedaj pa v Marinenskih fužinah Sparovs Point v Ameriki, mrtvega pri železniški progi. Kako se je ponesrečil, ni dognano. Na celem telesu ni imel nobene rane, razven na čelu nad desnim očesom, vendar se misli, da je za znotranjimi bolečinami pri priči umrl. Rajni je bil v 30. letu svoje starosti; vedno zelo veselega značaja, in s svojim ljubeznjivim občevanjem se je vsakemu prikupil. Bil pa je tudi mož beseda, kar je obljubil, gotovo je izpolnil, vesten kristjan in odločen Slovan. Pa željo je imel že več časa, čez široko morje v daljno Ameriko in ta se mu je tudi izpolnila majnika l. leta. Večkrat je poročal, da je zadovoljen v novem svetu in mu prav dobro gre ter ne misli več v Evropo priti. A po kratkih osmih mesecih je dokončal tek zemeljskega potovanja. — Kot odkritosrčnemu prijatelju sem zapisal te vrstice v hvaležen spomin vsem znancem in prijateljem, ki smo se z njim večkrat veselili, pa v glasen opomin: Noč in dan so odprta groba vrata, dneva ure, ne pove nobena pratka. Držimo se tudi mi tako, kakor nam je on kazal s prelepim vzgledom. O njem po pravici veljajo besede: tek sem končal, vero ohranil in Bog bo mi

dal krono zveličanja. Njegov oče, dva brata, kakor tudi jaz pa ga priporočamo v molitev in blag spomin. Bodi mu tuja zemlja lahka!

Božidar K.

Dota nadvojvodinje Elizabete Marije. Francoski list «Figaro» priobčuje vest z Dunaja, po kateri je naš cesar svoji vnučkinji nadvojvodinji Elizabeti Mariji nakazal sledečo doto: 8 milijonov frankov v vrednostnih papirjih, letno apanažo v znesku 1.250.000 frankov, en grad in eno palačo na Dunaju in potem dragocenosti v vrednosti pet milijonov frankov.

Kako dolgo živi človek, ne da bi spal. Za rešenje tega vprašanja sešli so se trije ameriški profesorji univerzitet, ter so se tri dni in tri noči zabavali z vsem mogočim, samo da vidijo, kako dolgo bodo vstrajali, ne da bi spali. Tretji dan pa niso mogli več nadaljevati te skušnje, ker dva sta se še komaj držala pokonci, enemu pa je prišlo slabo. Žila mu je bila počasneje, občutljivost kože je prenehala, vsi občutki so odreveneli.

Dokaz, da ni „ravbar“. Zagorski premogar Hrastel, doma iz Štajerskega je čul maja meseca pred svojim stanovanjem premogarja Andreja Borštnerja kričati: «Smrkovec, tam si doma, kot vsi ravbarji. Smrt mora biti moja ali tvoja.» Hrastel se je seveda «smrti» tako malo ustrašil, da je odprl vrata in stopil proti Borštnerju, katerega je v dokaz, da ni «ravbar», smrtnonevarno zabol. «Tako si je Borštner prav za prav sam kriv, ne pa jaz,» dokazoval je Hrastel pred deželnim sodiščem v Ljubljani. Sodišče je dalo Hrastlu priliko, da deset mesecev ne bo na tak način preganjal «smrti». Na Žabjaku hode v popolni varnosti pred Borštnerjem.

Godba — zdravilo. Amerikanci najdejo vedno kaj novega, da se jim čudi svet. Ustanovili so sedaj društvo, katerega smoter hode, skrbeti za godbo v raznih bolnicah — in z godbo bolnike razvedrovati in njim s tem lajšati njihovo bolno stanje. Društvo misli, da hode prišel čas, ko hode morala imeti vsaka bolnica svojo godbo!

Naprstnik vzrok smrti. V Budimpešti se je 4letna hčerka branjevca Jungerja igrala z naprstnikom svoje matere. Utaknila je naprstnik v usta, nakrat ji je pa naprstnik ušel v grlo ter zaprl sapo. V par trenutkih je bila deklica mrtva.

Voditelj Vsenemcov v Brnu notar Hummer je bil radi različnih pregreškov in prestopkov za 6 mesecev odpuščen iz službe in obsojen na denarno globo 500 kron. Sedaj se vrši proti njemu nova disciplinarna preiskava. Ta notar ni Slovan, niti «klerikalec»!

Nič več ne bodo trčili vlaki. Rudolf Bartelmus v Brnu je iznašel poseben način, da se preprečijo mnoge nesreče na železnicah. Med tiri bo poseben elektriški tok, ki bo v zvezi s celo progo. Ako se bo vlak bližal kakim zapreki, tedaj se zasveti pred vlakovodjem bela svetilka, ako je pa na progi kaka pomota, napačna križava proge, ako vozi ali stoji po isti progi kak drug vlak, tedaj se strojevodju z daljave 2400 m zasveti zelena svetilka, v stroju pa se zaslišijo močna znamenja z elektriškimi zvonci. Ako bi bil strojevodja gluha, tedaj se mu v daljavi 1200 m zasveti rudeča luč in močna znamenja z elektriškimi zvonci se še pomnože, ako bi pa pri vlakovodju tudi to nič ne pomagalo, tedaj elektriška naprava samostojno železniškemu stroju v daljavi 600 m od nevarne točke odvzame par in avtomatično se zaprovore. Vlak mora obstati! Tudi prehodi preko železniškega tira se na ta način lahko avtomatično zapro.

Gospodarske drobtinice.

Gospodarski pouk v Mariboru. V dobi od 3.—15. marca vršil se hode na vinarški šoli v Mariboru sledeči pouk. 1. Pouk za vinogradarstvo in sadjarstvo za posestnike vinogradov in sadonosnikov, kakor sploh prijateljev teh panog kmetijstva. 2. Pouk viničarjev, sadjarjev in

cestarjev. Prvi pouk ima namen, najvažnejše na polji vinogradstva in sadjarstva pri dosedanem napredku teoretično in praktično tolmačiti. Smoter drugega pouka je pa, viničarje in sadjarje največ praktično odgajati. Natančnejše o tem pouku priobčujemo med razglasi.

Odškodnina za svinje pri kugi. C. kr. namestništvo v Gradcu je z ukazom dne 11. prosinca t. l. št. 1477 v zmislu ces. ukaza z dne 15. kimovca 1900 drž. zak. št. 154 in ministerske naredbe z dne 18. kimovca 1900 drž. zak. št. 155 po zaslišanju c. kr. štaj. kmetijske družbe odškodnino za porabne svinje, ako se take svinje radi kuge zakoljejo in zdrave spoznajo, za l. četrt leta 1902 za kilo živeče teže sledeče določilo: a) deželna pasma: za praseta 968 v, za mlade svinje 76 v, za stare svinje 72 v; b) zlahna pasma: za praseta 1 K 16'2 v, za mlade svinje 91 v, za stare svinje 86 4 v.

Živinski promet na Hrvaško. Zaradi svinjske kuge je prepovedano uvažati svinje iz občin Pobrež okraja Maribor; Marenberg, Gornja Vižinga okraja Slov. Gradec.

Koliko se je pridelalo lansko leto na Štajerskem žita. «Statistische Nach-

richten» izkazujejo v tem oziru podrobne podatke. Obsejanega je bilo sveta: s pšenico 62'093 ha, z ržjo 77'721 ha, z ječmenom 15'472 ha, z ovsom 76'104 ha in s koruzo 37'564 ha. Pridelalo se je 516'766 q pšenice, 569'534 q rži, 160'938 q ječmena, 955'359 q ovsu in 704'455 q koruze. Potemtakem pride

na vsak ha: pšenice 8'3 q, rži 7'3 q, ječmena 10'4 q, ovsu 12'5 q in koruze 18'8 q

Loterijske številke.

Gradec 1. febr. 1902. 79, 22, 50, 53, 70
Dunaj » » » 63, 86, 44, 37, 57

Društvena naznanila.

Dne 8. svečana: »Narodne čitalnice v Ptuj« plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer.
Dne 9. svečana: »Telovad. društva „Celjski Sokol“« maškarada v Narod. domu v Celju. Začetek ob 8. uri zvečer.
» » in 11 » »Bral. društva pri Sv. Marku poleg Ptuja« veselica. Igra: »Lurška pastarica«.
» » » »Bral. društva v Cezanjevcih« občni zbor.
» » in 10 » »Zveze mladeničev« v Jarenini pustna veselica ob pol 4. uri popoldan v prostorih g. Fischerja. Petje, deklamacije in igra »Zamujeni vlak«.
» » » »Predpustna veselica »Mladiške zveze« z »Bral. društvom v Št. Jurju ob Ščavnici« ob 4. uri pop. v gostilni g. Slane v prid ubogim otrokom.
» » » »Pozdrav, petje, tamburanje, deklamacija in igra »Kmet Herod«.
» » » »Kmet. bral. društva pri Sv. Križu pri Mariboru« občni zbor ob 11. uri predpold. v zgor. prost. Kočevarjeve gostilne.
» » » »Bral. društva pri Sv. Marjeti niže Ptuja« občni zbor po večernicah.
» » » »Čitalnice v Brežicah« plesna zabava v »Nar. Domu«. Začetek ob 8. uri.
» » » »Občni zbor »Bral. društva za Laški trg in okolico ob 3. uri popold. v »Nar. Domu« v Laškem.

V a b i l o

na

XVIII. občni zbor

registrovane zadruga

„Hranilnega in posojil. društva v Ptuj“

dne 10. februvarja 1902, ob 1/2 12. uri popoldne
v Narod. domu v Ptuj. 41 2-1

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva za leto 1901 in predložitev račun. sklepa;
2. Poročilo nadzorstva o pregledovanju računov in bilance za leto 1901;
3. Sklepanje o porabi čistega dobička iz leta 1901;
4. Volitev načelnštva in nadzorništva za dobo dveh let;
5. Slučajnosti.

Opomba. Če se dne 10. februvarja 1902 ob pol 12. uri predpoldne ne zbere zadostno število udov, vrši se drugo zborovanje istega dne po istem dnevnem redu ob 12. uri opoldan.

V Ptuj, dne 24. prosinca 1902.

Ravnateljstvo.

Vsaka beseda stane 2 v.	MALA OZNANILA	Vsaka beseda stane 2 v.
Najmanjša objava 45 v.	Vsaka beseda stane 2 vin.	Večkr. objava po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnštvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proste službe.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Poštenega hlapca sprejme Fr. Zupe, kmet pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah; plača od 100 do 120 kron na leto. 35 2-1

Mlinar za dravski mlin na dva para se sprejme. Pa le tak, kateri je v mlinarstvu dobro izurjen in pošten. Imel bode četrti del zaslužka in hrano. Ako pa kdo boče mlin kupiti, ga pa tudi prodam. — Bartol Ribič, posestnik in mlinar v Dobravi pri Zavrču. 51 2-1

Službo cerkovnika, ki je v zvezi z organistovo, želi nastopiti s 1. majem t. l. na taki fari, kjer sta dva gospoda duhovnika. Ponudbe se prosijo na upravnštvo „Slov. Gosp.“ pod št. 2. 52 3-1

Učenka za krojačico ženskih oblačil se sprejme po potrebnosti tudi proti primerni plači v vse preskrbovanje — pri gospej Rezi Karner v Mariboru, Kaiserstrasse 5. 43 3-1

Proda se.

Samo 30 gld. močna slamoreznica, reže v 4 dolž., enoletna garancija. Priporočata tudi mlaticilnice, čistilnice, trijerje, vitle itd. po najnižjih cenah zastopstvo Janez Pišlar, p. Sela, Brežice.

Dobro obiskana gostilna se proda. Hiša je z opeko krita, 3 sobe, kuhinja, klet, ledenica in gospodarsko poslopje, vrt, sadonosnik in njiva. Ceno pove lastnik Ignac Kramberger, trgovec v Jarenini. 36 3-1

Zidana hiša, čedna, pripravna za trgovino, na lepem mestu v dolini, četrt ure od cerkve, v Št. Andražu pri Velenji, z vrtno in malim sadonosnikom, hlevi za ene kravo in 7 svinj, se proda za svoto 450 gld. ali 900 K proti gotovi plači. — Hiša se proda radi drugega podvzetja. 27 4-2

Lepo, plodovito posestvo, 8 oralov v Zitečki vasi blizu broda, pošta Sv. Martin pri Vurberku, proda Andrej Deučman. 40 2-1

Lepo posestvo je za nizko ceno na prodaj v Razvanji. Hiša je nova, mlad sadonosnik, dve njivi in eden travnik. Kupci naj se oglase pri g. Spesu, tesar-skemu mojstru v Mariboru. Vindenavska ulica. 44 2-1

Slivovko, izvrstno, enoletno, prodaja po prav nizki ceni Ignac Kramberger v Jarenini. 47 3-1

45 1-1

Razglas.

V svrhu oddaje enorazredne nove šolske stavbe pri sv. Kancijanu s stanovanjem šolskega vodje, vršila se bo dne 8. svečana 1902 ob 10. uri dopoldne

zniževalna dražba

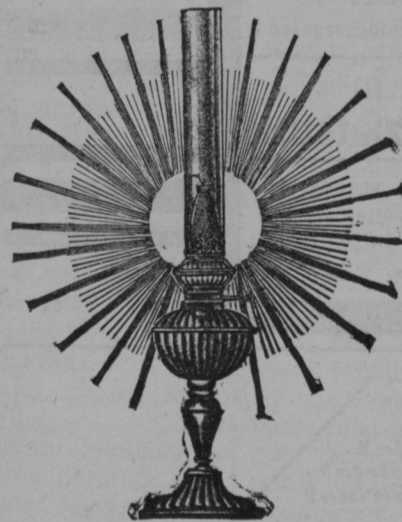
v pisarni občinskega urada v Jurkloštru. Izklicna cena je 15760 K. Stavbeni pogoji, stroškovnik in stavbeni načrti so v pisarni krajnega šolskega sveta — pri gospodu nadučitelju — za vpogled na razpolago.

Krajni šolski svet Jurklošter, okraj Laško, dne 28. prosinca 1902.

Martin Pintar, načelnik.

Petrolna žarnica

(Petroleum-Glühlicht)

Popolna ljudska svetilka 15 K

daje najlepšo belo svetlobo za 80 sveč, je najcenejša luč, ker zadostuje en liter navadnega petroleja 12 ur, stane torej za uro 2 in pol vinarja, z lahkim ravnanjem in brez vsake nevarnosti. Popolna duša stane 12 K in se more priviti na vsako svetilnično telo, če je luknja 40 ali tudi več mm v premeru. — Namizne, stenske in viseče svetilke ter cestne svetilnice, kakor tudi vsi posamezni deli se dobivajo pri zastopu „avstrijske družbe za petrolene žarnice“ I. E. Weixl, Maribor, Zofijni trg 3. Razglede prosto. 23 3-3

KUVERTE

s firmo priporočata

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj 24-21 v Mariboru

se priporočata za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prevzamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Kanarčke

— lastne odgoje

zlahne drdrače (harcer), zelo prijetnih prehodov iz visokega in nizkega, s piskanjem, žveglanjem in kvokanjem, ki so redki in zelo zanimivi peveci, priporočata v osem-dnevno poskušnjo po 10, 15, 20, 25 in 30 kron (samice po 3 K) I. E. Weixl v Mariboru, Zofijni trg št. 3, leve stopnjice, II. nadstrop. 24 3-3

Med. univ.

dr. Anton Vilimek

usoja si cenjen. občinstvu uljudno naznaniti, da bode s

10. svečanom
1902

izvrševal zdravniško in zobozdravniško prakso

v Gornjemgradu

v hiši
gospe Fišerjeve.

Kot
dobrota
za vsako družino se
izkazuje uporaba =
**Kathreiner-
= Kneippove
sladne kave.**

Nobena skrbna gospodinja
naj se ne pomišlja dalje
uvesti to zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes
in najboljšo nadomestilo
za zrnato kavo. =

Kathreiner-Kneippova sladna
kava se dobiva prista
samovizvirnih zavojčkih z
varstveno znamko »župnik
Kneipp« in imenom
Kathreiner.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901
najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Novo!

Podkove za vole

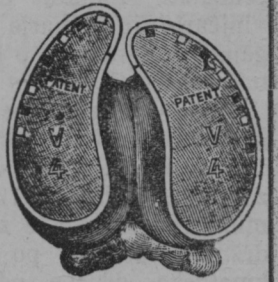
patent. Zehetbauer.

Neobhodno potrebno za posestnike, go-
spodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25-9

Echinger & Fernau
DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.

Prospekti na zahtevanje.

Novo!

Razglas.

48 2-1

V dobi od 3. do 15. marca vršil se bode na vinorejski šoli v
Mariboru sledeči pouk:

1. Pouk za vinogradarstvo in sadjarstvo za posestnike vino-
gradov in sadonosnikov, kakor sploh prijateljev teh panog kmetijstva.
2. Pouk viničarjev, sadjarjev in cestarjev.

Prvi pouk ima najvažnejše na polji vinogradništva in sadjarstva
pri dosedanjem napredku teoretično in praktično tolmačiti. Smoter
poduku 2. je pa viničarje in sadjarje največ praktično odgajati.

Število za vinorejski in sadjerejski tečaj določenih učiteljev,
kateri so od c. kr. šolskega sveta poslani, je 40, viničarjev in ce-
starjev pa 30 oseb določenih.

Viničarji in cestarji, kateri niso od posestev ali občin poslani,
ampak tečaj svojevoljno obiskujejo, dobe podporo, ako njihovo uboštvo
verjetno dokažejo z od občine potrjenim ubožnim spričevalom.

Deležniki obojih tečajev morajo prinesiti s seboj trtne škarje
in vinjak, katere pa se tudi lahko dobro izvršene v zavodu kupijo.
Za sprejem se je oglasiti do 1. marca pri omenjenem
ravnateljstvu.

**Ravnateljstvo sadje- in vinorejske šole
v Mariboru.**

Sluza & Tiller

Maribor

Lekarjeva ulica 8 Apothekergasse 8

**kjigoveznica in
zavod za zlatotisk**

priporočata vezi za vsakovrstne
knjige, trakove za vence v zlato-
in srebrotisku, kartonaže in ga-
lanterijska dela * * *

49 5-1

V najem se da pod ugodnimi pogoji gostilna v Velikovecu

z lepimi sobami za goste in tujce, z mesnico in z lepima hlevama.
Tam bode uradovala posojilnica s prometom okroglih 400.000 kron
in gospodarska zadruga s 400 zadržniki. 50 2-1
Oglasiti se je do 28. februarja 1902 pri „Hra-
nilnici in posojilnici v Velikovecu, Koroško.

V a b i l o

na

53 1-1

redni občni zbor

„Hranil. in posojilnice pri Mariji Snežni na Velki“,
registr. zadruga z neomejeno zavezo,

katerega priredi

dne 13. februarja 1902, ob 2. uri v lastni pisarni.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva za l. 1901; 2. Poročilo
nadzorstva o letnem računu in nasvet o porabi
čistega dobička; 3. Volitev načelstva in nad-
zorstva; 4. Razni predlogi.

Ako bi ob določeni uri v smislu pravil občni zbor ne bil
sklepen, otvori se ob pol 3. uri popoldne istega dne drugi, po
ravno istem dnevnem redu.

Marija Snežna na Velki, 30. jan. 1902.

Načelstvo.

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

kupuje vsako množino lepega prediva, suhih
gob itd. Sploh vse deželne pridelke po naj-
višjih cenah.